

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor VWS
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp

Aanbevelingen Ieder(in) voor debat eigen bijdragen

Datum	Referentie	Inlichtingen bij	Bijlagen
9-03-2016	16-0162/MH/RS	Marijke Hempenius	

Geachte Kamerleden,

Op donderdag 10 maart debatteert u over de eigen bijdragen mede naar aanleiding van het onderzoek dat Ieder(in) en Binnenlands Bestuur¹ onlangs hebben gedaan. Het onderzoek had drie opvallende uitkomsten:

- een kwart van de zorgvragers ziet af van Wmo-zorg door de hoogte van de eigen bijdragen;
- mensen worden voorafgaand en tijdens het gesprek met de gemeente niet of slecht geïnformeerd over het betalen van eigen bijdragen en de hoogte ervan;
- gemeenten maken relatief weinig gebruik van de instrumenten die er zijn om de eigen bijdragen te verlagen. En als ze maatregelen treffen, doen ze dat alleen voor de allerlaagste inkomens.

Mensen die afzien van zorg, geven aan dat ze hierdoor in een isolement raken en dat hun problemen verergeren. Bij deze afhakers zitten steeds vaker mensen met een modaal inkomen; zij vallen buiten alle compensatieregelingen en moeten daardoor steeds het volle pond betalen.

Beleidsbijstelling wenselijk

Ieder(in) vindt dat deze signalen reden moet zijn om het beleid op meerdere fronten te wijzigen. Landelijk moeten er maatregelen worden genomen om stapeling tegen te gaan. De informatievoorziening over de eigen bijdragen moet sterk worden verbeterd. Bovendien zullen gemeenten veel gericht moeten gaan kijken naar de financiële draagkracht van individuele mensen die zorg aanvragen en daar de eigen bijdrage op afstemmen. Hieronder werken we dit in onze aanbevelingen verder uit.

¹ <https://iederin.nl/nieuws/17759/kwart-zorgvragers-ziet-af-van-zorg-door-hoge-kosten/>

Aanbevelingen

Ieder(in) doet op grond van het onderzoek de volgende aanbevelingen.

Verbeter de informatievoorziening

- a. Zorg dat de mensen die namens de gemeente het gesprek voeren met zorgvragers de eigen bijdrage-methodiek goed kunnen uitleggen, inclusief het berekenen van de eigen bijdrage.
- b. Bied de mogelijkheid om een proefberekening van de eigen bijdrage te laten maken bij het CAK, alvorens de zorgaanvrager akkoord gaat met de te leveren zorg/ het pgb.
- c. Zorg dat alle gemeenten de gestandaardiseerde minimum/maximum tabel van het CAK via hun site beschikbaar stellen en hier ook een begrijpelijke toelichting op geven. Zorg ervoor dat gemeenten standaard bij de uitnodiging voor een gesprek, informatie met tabel sturen. Zorg voor veel gestelde vragen met proefberekeningen.
- d. Zorg dat alle gemeenten een aantal gestandaardiseerde huishoudenvoorbeelden (gezinssamenstelling, inkomen en zorggebruik) hanteren voor het geven van rekenvoorbeelden. Dit werkt niet alleen verhelderend voor burgers en mensen uit het wijkteam, maar geeft ook voor de raad en adviesorganen inzicht in effecten van gemaakte beleidskeuzes.
- e. Voordat een burger gebruik gaat maken van een voorziening moet glashelder zijn welke kosten daaraan verbonden zijn en of dit voor deze burger betaalbaar is gelet op zijn besteedbaar inkomen.

Zorg dat de eigen bijdrage maatwerk wordt

- a. Gemeenten moeten de hoogte van de eigen bijdragen matigen, ook voor groepen boven het minimum. De gemeenten hebben daarvoor meerdere instrumenten ter beschikking. Verbeter de voorlichting hierover aan gemeenteraden, adviesraden en belangenbehartigers en zorg dat bestaande mogelijkheden beter en gericht worden ingezet.
- b. Gemeenten moeten veel meer per individu gaan kijken of de eigen bijdrage op te brengen is. Dat hoort bij maatwerk en passende zorg. Laat dit onderwerp terugkomen in het toegangsgesprek en neem de informatie mee in het schriftelijk verslag.
- c. Zorg dat de eigen bijdrage bij een pgb net als bij zorg in natura gebaseerd wordt op de daadwerkelijk geleverde zorg (en niet op de indicatie).
- d. Zorg dat de eigen bijdrage niet hoger wordt dan de kostprijs. Sommige gemeenten werken met arrangementen waardoor mensen die weinig zorg afnemen eigenlijk veel te veel betalen. Zie ook de recente uitspraak hierover van de voorzieningenrechter Oost Brabant².
- e. Bewerkstellig dat gemeenten goed monitoren of, wanneer en welke mensen afzien van zorg en wat daarvan de consequenties zijn.

² <http://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/nieuws/rechter-verlaagt-eigen-bijdrage-wmo-voorziening.9520915.lynkx>

Voorkom stapeling en vereenvoudig het systeem

- a. Onderzoek de mogelijkheden voor het invoeren van een inkomensafhankelijk maximum aan eigen bijdragen over alle stelsels heen.
- b. Vereenvoudig waar mogelijk de vaststelling en inning van de eigen bijdragen.

We verzoeken u om op bovenstaande maatregelen aan te dringen. Op die manier kan bereikt worden, dat mensen met een beperking echt meer gaan meedoen. Blijven maatregelen uit, dan zullen de problemen van mensen met een beperking verergeren en zullen velen uiteindelijk in duurdere voorzieningen terechtkomen.

Met vriendelijke groet,
mede namens Dianda Veltman, directeur NPCF,

Illya Soffer
Directeur Ieder(in)